

**Deklaracja praw człowieka dla państw członkowskich Rady  
Współpracy Państw Arabskich Zatoki (GCC) przyjęta przez wysoką  
radę podczas trzydziestej piątej sesji w Doha w dniu 9 grudnia 2014 r.**

Human Rights Declaration for the Member States of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf (GCC) Which is Adopted by the High Council in Its Thirty-Fifth Session in Doha 9 December 2014

Декларация прав человека для государств–членов Совета сотрудничества арабских государств Персидского залива

Декларація прав людини для держав–членів Ради співробітництва арабських держав Перської затоки

**ANDRZEJ POGŁÓDEK**

Dr, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego  
e-mail: a.poglodek@uksw.edu.pl, <https://orcid.org/0000-0001-5549-283X>

**DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA  
RADY WSPÓŁPRACY PAŃSTW ARABSKICH ZATOKI<sup>1</sup>**

Państwa członkowskie Rady Współpracy Państw Arabskich Zatoki (GCC),

**inspirowane** swą głęboką wiarą w godność człowieka, poszanowaniem jego praw oraz swym zaangażowaniem w ochronę tych praw, które są gwarantowane przez islamskie prawo szariatu, ucieleśniające trwałe i szlachetne wartości i zasady wyznawane przez ich społeczności, oraz stanowiące podstawowe stałe elementy ich polityki na wszystkich szczeblach, a także

**zgodnie** z Kartą GCC, która przewiduje wspólną przyszłość i jedność celu łączącego ich narody oraz wzywa do koordynacji, integracji i wzajemnych powiązań między nimi we wszystkich dziedzinach, a także do pogłębiania i wzmacniania więzi, relacji i współpracy między ich narodami w różnych dziedzinach, oraz

---

<sup>1</sup> Deklaracja Praw Człowieka Rady Współpracy Krajów Arabskich Zatoki została przyjęta przez nie 9 grudnia 2014 r. na szycie w Dosze. Ze względu na swój niewiążący charakter stanowi instrument prawa miękkiego, <https://gcc-sg.org/en/MediaCenter/DigitalLibrary/Documents/1453192982.pdf> [dostęp: 29.10.2025 r.].

**potwierdzając**, że ich osiągnięcia w różnych dziedzinach wynikają z ogromnego znaczenia i troski, jakie państwa GCC przywiązują do kwestii praw człowieka, oraz

**wyrażając** swoje uznanie i wdzięczność za wspólne wysiłki podejmowane na różnych szczeblach wraz ze społecznością międzynarodową i regionalną, które skutecznie i efektywnie przyczyniły się do wzmocnienia kwestii praw człowieka, promując je do poziomu pożądanego celów w społeczności międzynarodowej, w której prawa te zajmują należne im miejsce, oraz

**podkreślając** swoje zaangażowanie w przestrzeganie Karty Narodów Zjednoczonych, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Arabskiej Karty Praw Człowieka, Kairskiej Deklaracji Praw Człowieka w Islamie oraz innych odpowiednich międzynarodowych i regionalnych konwencji i kart, a także

**współdziałając** w zakresie realizacji powyższych starań w celu osiągnięcia większych korzyści dla ludzkości,

**ogłaszają**, co następuje:

### Artykuł 1

Każdy człowiek ma prawo do życia i musi być chroniony przed wszelkimi atakami na to prawo. Nikt nie może zostać bezprawnie zabity. Ciała zmarłych muszą być szanowane, pochowane i chronione.

### Artykuł 2

Ludzie są równi pod względem godności, praw i wolności, a także są równi wobec prawa (ustawy). Nie ma między nimi żadnych różnic ze względu na pochodzenie, płeć, religię, język, kolor skóry lub jakąkolwiek inną cechę.

### Artykuł 3

Niewolnictwo, poddaństwo i handel ludźmi są zabronione w każdej formie, w szczególności w odniesieniu do kobiet i dzieci.

### Artykuł 4

Handel organami ludzkimi jest zakazany i jest uznawany za naruszenie praw człowieka oraz przestępstwo penalizowane przez prawo (ustawę).

### **Artykuł 5**

Nie wolno przeprowadzać żadnych eksperymentów medycznych ani naukowych na ludziach, ani wykorzystywać ich organów bez ich zgody i pełnej świadomości możliwych konsekwencji.

### **Artykuł 6**

Wolność przekonań i praktyk religijnych jest prawem każdego człowieka zgodnie z prawem (ustawą), bez naruszania porządku publicznego i moralności publicznej.

### **Artykuł 7**

Poszanowanie religii obiecujących nagrodę w niebie, brak pogardy czy lekceważenia wobec nich lub znieważania ich proroków lub symboli, a także szacunek dla różnorodności kulturowej innych narodów są zagwarantowane zgodnie z prawem (ustawą).

### **Artykuł 8**

Państwo i społeczeństwo powinny upowszechniać i promować zasady dobroci, miłości, braterstwa, tolerancji oraz inne szlachetne zasady i wartości. Powinny również odrzucać wszelkie uczucia nienawiści, urazy i ekstremizmu, a także wszelkie inne ich formy, które mogłyby podważyć podstawowe zasady społeczności lub stanowić dla nich zagrożenie

### **Artykuł 9**

Każdy ma prawo do wolności opinii i ich wyrażania, a korzystanie z tej wolności jest gwarantowane w zakresie, w jakim jest to zgodne z islamskim prawem szariatu, porządkiem publicznym i prawem (ustawami) regulującym tę sferę.

### **Artykuł 10**

Swoboda przemieszczania się, pobytu i wyjazdu jest prawem każdego człowieka zgodnie z przepisami (prawem).

### **Artykuł 11**

Nikt nie może być deportowany ze swojego kraju ani nie może zostać pozbawiony możliwości wjazdu do niego.

### **Artykuł 12**

Osobowość prawna jest prawem przysługującym każdemu człowiekowi.

### **Artykuł 13**

Obywatelstwo jest prawem każdego człowieka, przysługującym mu na mocy prawa (ustawy) i nie może zostać mu odebrane, chyba że na mocy tego prawa.

### **Artykuł 14**

Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczną, u podstaw składającą się z mężczyzny i kobiety, kierowaną zasadami religii, moralności i patriotyzmu; jej istnienie i więzi są utrzymywane i wzmacniane przez religię. Macierzyństwo, dzieciństwo i członkowie rodziny są chronieni przez religię, a także przez państwo i społeczeństwo przed wszelkimi formami nadużyć i przemocy domowej.

### **Artykuł 15**

Mężczyźni i kobiety mają prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny. Małżeństwo może być zawarte wyłącznie z wolnej woli i za zgodą przyszłych małżonków, zgodnie z przepisami islamskiego prawa szariatu i prawa (ustawy).

### **Artykuł 16**

Życie prywatne jest zagwarantowane każdemu człowiekowi i nie może być naruszane. Nie można też ingerować w sprawy rodzinne, miejsce zamieszkania, korespondencję lub komunikację danej osoby, a osoba ta ma prawo domagać się ochrony swoich praw.

### **Artykuł 17**

Każdy człowiek ma prawo do poziomu życia zapewniającego mu i jego rodzinie odpowiedni dobrobyt. Rząd zapewni taki standard życia w ramach dostępnych środków.

### **Artykuł 18**

Każde dziecko ma prawo do życia, rozwoju, ochrony i dobrobytu w środowisku rodzinnym, w którym będzie wychowywane w duchu pokoju, godności, wolności, równości i braterstwa.

### **Artykuł 19**

Każde dziecko ma prawo do ochrony przed wyzyskiem ekonomicznym i wykonywaniem pracy, która może być niebezpieczna, utrudniać jego edukację lub szkodzić jego zdrowiu fizycznemu, psychicznemu bądź rozwojowi duchowemu, moralnemu i społecznemu, zgodnie z postanowieniami islamskiego prawa szariatu oraz stosownymi konwencjami i porozumieniami międzynarodowymi.

### **Artykuł 20**

Każdy ma prawo do życia w czystym środowisku wolnym od zanieczyszczeń, które państwo i społeczeństwo mają obowiązek chronić i zachować.

### **Artykuł 21**

Każda osoba ma prawo do opieki zdrowotnej, którą zapewni państwo i instytucje społeczne.

### **Artykuł 22**

Wszyscy ludzie ze szczególnymi potrzebami mają prawo do kompleksowej opieki i powinni być rehabilitowani i włączani do społeczności.

### **Artykuł 23**

Każda osoba ma prawo do edukacji. Edukacja powinna być ukierunkowana na pełny rozwój osobowości człowieka, przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności i kultury praw człowieka. Edukacja podstawowa powinna być bezpłatna i obowiązkowa. Edukacja techniczna i wyższa powinna być powszechnie dostępna, z poszanowaniem prawa opiekunów i osób sprawujących opiekę do wyboru rodzaju edukacji, którą uważają za najlepszą dla swoich dzieci.

### **Artykuł 24**

Każda osoba, który ma ku temu zdolności, ma prawo do pracy oraz do swobodnego wyboru zatrudnienia, zgodnie z wymaganiami godności i interesu publicznego, przy zapewnieniu sprawiedliwych i korzystnych warunków zatrudnienia oraz praw pracowników i pracodawców.

### **Artykuł 25**

Osoby starsze i niepełnosprawne mają prawo do ochrony i opieki społecznej.

### **Artykuł 26**

Każdy obywatel ma prawo do zabezpieczenia i ubezpieczenia społecznego zgodnie z prawem (ustawą), przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym.

### **Artykuł 27**

Własność prywatna jest nienaruszalna i nikogo nie wolno pozbawiać prawa do dysponowania swoją własnością, chyba że na mocy prawa (ustawy), a wywłaszczenie jest możliwe wyłącznie w interesie publicznym i za godziwym odszkodowaniem.

### **Artykuł 28**

Każdy obywatel ma prawo do korzystania z majątku i zasobów narodowych. Każdy ma prawo do korzystania z usług publicznych zgodnie z prawem (ustawą).

### **Artykuł 29**

Każda osoba ma prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym, do korzystania z postępu naukowego i jego dobrodziejstw oraz do korzystania z praw moralnych i materialnych wynikających z jego twórczości naukowej, literackiej lub artystycznej, która przyczynia się do rozwoju ludzkiej cywilizacji.

### **Artykuł 30**

Każdy obywatel ma prawo do udziału w życiu politycznym, a także prawo do udziału w rządzeniu swoim krajem i do równego dostępu do służby publicznej w swoim kraju zgodnie z postanowieniami prawa (ustawy). Państwo powinno zapewnić swoim obywatelom możliwości zatrudnienia.

### **Artykuł 31**

Każda osoba ma swobodę tworzenia stowarzyszeń, zgromadzeń i związków, z zastrzeżeniem postanowień prawa (ustawy), i nikt nie może być zmuszany do przynależności do stowarzyszenia.

### **Artykuł 32**

Wszyscy ludzie są równi przed sądami i każdy ma prawo dostępu do postępowania sądowego przed w pełni niezależnymi sądami.

### **Artykuł 33**

Kara ma charakter osobisty, nie można stwierdzić przestępstwa ani orzec kary bez uprzedniego odniesienia do przepisów prawa, a oskarżony korzysta z przepisów, które są dla niego najkorzystniejsze.

### **Artykuł 34**

Nikt nie może być bezprawnie aresztowany, zatrzymany, uwięziony ani pozbawiony wolności, a podczas zatrzymania ma prawo do humanitarnego traktowania. Osoby oskarżone powinny być oddzielone od skazanych i traktowane w sposób zgodny z ich statusem.

### **Artykuł 35**

Oskarżony jest niewinny, dopóki nie zostanie udowodniona jego wina w uczciwym procesie, który zapewnia wszelkie prawne gwarancje niezbędne do obrony.

### **Artykuł 36**

Tortury są zabronione, zarówno fizyczne, jak i psychiczne, podobnie jak okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie.

### **Artykuł 37**

Osoby skazane, które zostały pozbawione wolności, muszą być traktowane w sposób humanitarny, z poszanowaniem ich godności oraz z uwzględnieniem międzynarodowych standardów stosowanych w zakładach karnych i poprawczych.

### **Artykuł 38**

Nikt nie może zostać pozbawiony wolności za dług, którego niemożność spłaty została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu.

### **Artykuł 39**

Skutki (obciążenia lub konsekwencje) katastrof i sytuacji nadzwyczajnych stanowią wspólną odpowiedzialność rządu i społeczeństwa.

### **Artykuł 40**

Terroryzm stanowi pogwałcenie praw człowieka. Jest zakazany i kryminalizowany we wszystkich swoich formach na mocy islamskiego prawa szariatu i konwencji międzynarodowych. Należy go zwalczać i eliminować, nie naruszając przy tym praw człowieka.

### **Artykuł 41**

W przypadku konfliktów zbrojnych stosuje się zasady międzynarodowego prawa humanitarnego zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi konwencjami i praktykami międzynarodowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia poszanowania praw osób starszych, niepełnosprawnych, pacjentów, kobiet, dzieci, jeńców i cywilów.

### **Artykuł 42**

Każda osoba ma prawo ubiegać się o azyl w innym kraju zgodnie z prawem (ustawą) obowiązującym w tym kraju. Cudzoziemiec, który legalnie wjechał do kraju, nie może zostać deportowany bez uzasadnienia prawnego ani nie można wydawać osób ubiegających się o azyl.

### **Artykuł 43**

Nieletni przestępca ma prawo do traktowania zgodnie z prawem sądowym dla nieletnich oraz do traktowania odpowiedniego do jego wieku, które chroni jego prawa i godność oraz przyczynia się do odzyskania przez niego dobrego imienia i przywrócenia do społeczeństwa.

### **Artykuł 44**

Bez uszczerbku dla postanowień islamskiego prawa szariatu i prawa (ustawy), wykonywanie i korzystanie z praw i wolności określonych w niniejszej Deklaracji jest prawem każdego człowieka.

### **Artykuł 45**

Każda osoba, której prawa i wolności określone w niniejszej Deklaracji zostały naruszone, ma prawo do odwołania się zgodnie z prawem (ustawą).

### **Artykuł 46**

Każda osoba ma obowiązki wobec społeczeństwa. Jednakże w wykonywaniu praw i wolności określonych w niniejszej Deklaracji podlega ona jedynie ograniczeniom ustalonym przez prawo (ustawę) w celu zabezpieczenia i poszanowania praw i wolności innych osób oraz porządku publicznego.

### **Artykuł 47**

Niniejsza Deklaracja nie może być interpretowana ani modyfikowana w sposób, który mógłby ograniczyć prawa i wolności zagwarantowane przez ustawodawstwo krajowe Państw GCC lub międzynarodowe i regionalne konwencje praw człowieka, które Państwa GCC ratyfikowały lub do których przystąpiły.